

חומש במדבר

פְּרִשְׁת בְּמִדְבַר

(דף קי"ז ע"א)

(במדבר א) וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאֵהָל מוֹעֵד וְגו',
 רַבִּי אֲבָא פָתַח, (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ
 וְגו', הָאִי קָרָא אֶתְמַר. תָּא חוּי, בְּשַׁעְתָּא דִּבְרָא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם עֶבֶד לִיה בְּדִיוקְנָא דְעֵלְאִי וְתַתְּאִי, וְהוּה
 כְּלִיל מְכָלָא, וְהוּה נְהוּרִיה נְהִיר, מְסִיפִי עֲלָמָא עַד סִיפִי
 עֲלָמָא. וְהוּו דְחֲלִין קַמִּיה כְּלָא.

וְאִף עַל גַּב דְּהָא אוּקְמוּהָ, אִית לְאֶסְתְּפְּלָא בֵּיה בְּהָאִי
 קָרָא, וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצִלְמֵם
 אֱלֹהִים בָּרָא אוֹתוֹ, כִּיּוֹן דְּאָמַר בְּצַלְמוֹ, מֵאִי בְּצִלְמֵם
 אֱלֹהִים בָּרָא אוֹתוֹ. אֶלָּא וְדָאִי תִרִין דְּרַגִין דְּכְלִילִין דְּכַר
 וְנוֹקְבָא, חַד לְדְכַר, וְחַד לְנוֹקְבָא.

וּבְגִין כַּךְ הוּו פְּרָצוּפִין הוּו וְדָאִי, וְסִיפָא דְקָרָא אוּכַח,
 דְכְתִיב זָכַר וְנִקְבָה בָרָא אוֹתָם. וְכְלִיל הוּה מְכָל
 סְטָרִין (נ"א מִתְרִין סְטָרִין) וְאִף עַל גַּב דְּנוֹקְבָא אֶחֱדַת בְּסְטָרוּי.
 הָא הִיא נְמִי כְלִילָא מִתְרִין סְטָרִין, לְמַהוּי שְׁלִים בְּכָלָא.
 וְהוּה מְסִתְפֵל בְּחֻכְמָתָא, לְעֵילָא וְתַתְּא. כִּיּוֹן דְּסָרַח,
 אֶתְמַעְטוּ פְּרָצוּפִין, וְחֻכְמָתָא אֶסְתְּלַקַת מִנִּיה, וְלָא
 הוּה מְסִתְכַל אֶלָּא בְּמַלְי דְּגוּפִיה. לְבַתַר אוּלִיד בְּנִין

מֵעֲלָאֵי וְתַתָּאֵי, וְלֹא אֶתִּישְׁבוּ דָּא וְדָא בְּעֵלְמָא, עַד
 דְּאוּלִּיד בַּר, וּמְנִיָּה אֲשֶׁתְּלִים (ס"א אֲשֶׁתִּיל) עֵלְמָא, דְּאֶקְרִי
 שֵׁת, וְהָא אוּקְמוּהָ.

וְעַם כָּל דָּא, עֵלְמָא תַּתָּאָה לָּא אֲשֶׁתְּלִים, וְלֹא הָוָה
 שְׁלִים, וְלֹא אֲשֶׁתְּכַח בְּקִיּוּמִיָּה, עַד דְּאֶתָּא אֲבָרְהָם,
 וְאֶתְקִיִּים עֵלְמָא. אֲבָל לָא אֲשֶׁתְּלִים, עַד דְּאֲבָרְהָם
 אֲשֶׁתְּכַח בֵּיהּ בְּעֵלְמָא וְאֶחִיד בֵּיהּ בִּימִינָא, כַּמָּאן דְּאֶחִיד
 בִּימִינִיָּה, לְמָאן דְּנִפְּיִל. אֶתָּא יִצְחָק, וְאֶחִיד בִּידֵיָּהּ
 דְּעֵלְמָא בְּשִׁמְאֵלָא, וְאֶתְקִיִּים יִתִּיר. כִּיּוֹן דְּאֶתָּא יַעֲקֹב,
 אֶחִיד בְּאֻמְצָעִיתָא בְּגוּפָא, וְאֶתְפְּלִיל בְּתַרִּין סְטָרִין,
 אֶתְקִיִּים עֵלְמָא וְלֹא הָוָה מִתְמוּטָּט.

וְעַם כָּל דָּא לָא אֲשֶׁתִּיל (ס"א אֲשֶׁתִּלִּים) בְּשָׂרְשׁוּי, עַד דְּאוּלִּיד
 תְּרִיסַר שְׁבַטִין, וְשִׁבְעִין נַפְשָׁאן, וְאֲשֶׁתִּיל (ס"א וְאֲשֶׁתִּלִּים)
 עֵלְמָא. וְעַם כָּל דָּא לָא אֲשֶׁתְּלִים, עַד דְּקַבִּילוּ יִשְׂרָאֵל
 אוּרִייתָא בְּטוּרָא דְּסִינִי, וְאֶתְקַם מִשְׁכְּנָא. כְּדִין אֶתְקִיִּמוּ
 עֵלְמִין וְאֲשֶׁתְּלִימוּ, וְאֶתְבְּסְמוּ עֵלְאִין וְתַתָּאִין.

כִּיּוֹן דְּאוּרִייתָא וּמִשְׁכְּנָא אֶתְוַקְמוּ, בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא לְמַפְקַד (דף ק"ז ע"ב) חֵילוּי דְּאוּרִייתָא, כַּמָּה חֵיילִין
 אֵינּוֹן דְּאוּרִייתָא, כַּמָּה חֵיילִין אֵינּוֹן דְּמִשְׁכְּנָא. תָּא חֲזִי,
 כָּל מְלָה דְּבַעֵי לְאֶתִּישְׁבָּא בְּדוּכְתִיָּה, לָא מִתִּישְׁבָּא עַד
 דְּאֶדְכַּר בְּפוּמָא, וְאֶתְמַנִּי עָלָהּ. אוּף הַכָּא, בְּעָא קוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא לְמַפְקֵד חַיִּילִין דְּאוּרֵייתָא, וְחַיִּילִין דְּמִשְׁכְּנָא,
 וְכִלְהוּ הוּוּ כְּחַד וְלֹא מִתְפַּרְשֵׁי דָּא מִן דָּא, כִּלְא פְּגוּוּנָא
 דְּלַעֲיֻלָּא, דִּהָא אוּרֵייתָא וּמִשְׁכְּנָא לֹא מִתְפַּרְשֵׁי דָּא מִן
 דָּא, וְאִזְלִין כְּחַדָּא.

וּבְגִין כֶּף, חַיִּילֵיהוֹן עָאלִין בְּחוּשְׁבְּנָא לְאַשְׁתְּמוּדְעָא
 גְּבִייהוּ, בַּר אֵינּוֹן אַחֲרָנִין דִּלִּית לֹון חוּשְׁבְּנָא.
 וּבְגִין כֶּף כְּתִיב, וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי בְּאַהֲל
 מוֹעֵד. אִי בְּאַהֲל מוֹעֵד, אֲמַאי בְּמִדְבַּר סִינַי. אֶלָּא חַד
 לְאוּרֵייתָא וְחַד לְמִשְׁכְּנָא. וְהָאִי וְהָאִי, בְּאַחַד לְחַדְשׁ הַשְּׁנַי
 בְּשָׁנָה הַשְּׁנִית, וְכִלְא חַד, וְהָאִי אֶקְרִי (מַלְכִּים א 1) חַדְשׁ זִיו
 רְמֹז לְהַהוּא יֶרְחָא וְשֵׁתָא דְנַהִיר לְסִיְהָרָא, דִּהָא כְּדִין
 עֲלָמִין כִּלְהוּ אֲשֵׁתְכַחוּ בְּשְׁלִימוֹ. לְצַאתֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם,
 לְאַשְׁתְּמוּדְעָא דִּהָא כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, בְּחַדְשׁ
 הָרֵאשׁוֹן הָהוּא.

רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (תהלים קטו) יִי זְכָרְנוּ יְבָרְךָ יְבָרְךָ אֶת בֵּית
 וְגו'. יִי זְכָרְנוּ יְבָרְךָ, אֵלִין גּוּבְרִין. דִּהוּ עָאלִין
 בְּחוּשְׁבְּנָא בְּמִדְבָּרָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְבָרְךָ לֹון,
 וְאוּסִיף עֲלֵיהוּ בְּכֹל זְמַנָּא.

תָּא חַזִּי, הָאִי מֵאֵן דְּאָמַר שְׁבַחָא דְּחִבְרִיָּה, דְּבְנוֹי, או
 דְּמִמוֹנִיָּה, בְּעֵי לְבָרְכָא לֵיהּ, וְלֹאֻדָּאָה עֲלֵיהּ בְּרַכָּאן.
 מְנַלְן. מִמִּשְׁתָּה. דְּכְתִיב, (דברים א) וְהֵנַחֶם הַיּוֹם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם

לְרוֹב, לְבַתֵּר מֵה פְּתִיב, יי אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם יוֹסֵף עֲלֵיכֶם
כְּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים וְגו'. תִּרְיִן בְּרָכָאן הוּו, חַד יי אֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵיכֶם וְגו'. הָא חַד. לְבַתֵּר וַיְבַרַךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר
לְכֶם. לְאוֹדָאָה עֲלֵייהוּ, בְּרָכָאן עַל בְּרָכָאן.

וְאִי אִיהוּ מְנִי שְׁבַחָא דְחַבְרִיָּה, וְלֹא אוֹדֵי עֲלֵיהּ בְּרָכָאן.
הוּא נְתַפֵּס בְּקַדְמִיתָא מְלַעֲיָלָא. וְאִי אִיהוּ מְבַרַךְ
לֵיהּ, הוּא מִתְבַּרַךְ מְלַעֲיָלָא. וּבְרָכָתָא בְּעֵי לְבָרְכָא לָהּ
בְּעֵינָא טָבָא, וְלֹא בְּעֵינָא בִישָׂא. וּבְכָלָא בְּעֵי קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא רְחִימוּתָא דְלָבָא. וּמַה מֵאן דְּמְבַרַךְ לְחַבְרִיָּה,
בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דֵּיבְרַךְ לֵיהּ בְּעֵינָא טָבָא, בְּלָבָא
טָבָא. מֵאן דְּמְבַרַךְ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל אַחַת כַּמָּה
וּכְמָה, דְּבְעֵי עֵינָא טָבָא, וְלָבָא טָבָא, וּרְחִימוּתָא דְלָבָא.
בְּגִין כֶּךָ (דְּבָרִים ו) וְאַהֲבַת אֶת יי אֱלֹהֵיךָ בְּכָל לְבַבְךָ וְגו'.

תָּא חֲזִי, הָא אוֹקְמוּהָ לֵית בְּרָכָתָא דְלַעֲיָלָא שְׂרִיא, עַל
מְלָה דְאַתְמֵנִי. וְאִי תִימָא, יִשְׂרָאֵל אִיךְ אַתְמֵנוּן.
אַלָּא כּוּפְרָא נְטִלֵי מְנִייהוּ, וְהָא אוֹקְמוּהָ, וְחוּשְׁבָנָא לָא
הוּי עַד דֵּיתְכַנְיֵשׁ כָּל הַהוּא כּוּפְרָא, וְסָלִיק לְחוּשְׁבָנָא,
וּבְקַדְמִיתָא מְבַרַכֵּן לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, וְלְבַתֵּר מְנָאן הַהוּא
כּוּפְרָא, וְלְבַתֵּר מְהֵדְרִין וּמְבַרַכִּין לֹון לְיִשְׂרָאֵל. אֲשֶׁתְּכַחוּ
דִּישְׂרָאֵל מִתְבַּרַכִּין בְּקַדְמִיתָא וּבְסוּפָא, וְלֹא סָלִיק בְּהוּ
מוֹתְנָא.

מוֹתָנָא אַמַּאי סָלִיק בְּמַנְיִנָא. אֶלָּא בְּגִין דְּבִרְכָתָא לָא
 שְׂרִיא בְּמַנְיִנָא, כִּיּוֹן דְּאִסְתַּלַּק בְּרִכְתָּא, סִטְרָא
 אַחֲרָא שְׂאֲרֵי עֲלוּי, וַיִּכִּיל לְאַתְזֻקָּא. בְּגִין דָּא בְּמַנְיִנָא
 נִטְלִין כּוּפְרָא וּפְדִיוֹנָא, לְסִלְקָא עָלֶיהָ מְנַיִיחָא.

(ס"א מַעְלִיָּה מוֹתָנָא) יְבָרַךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל, אֱלִין נָשִׁין, דְּלֵא
 סִלְקִין בְּמַנְיִנָא. יְבָרַךְ אֶת בֵּית אַהֲרֹן, דְּאִינּוֹן מְבָרְכִין
 לְעַמָּא, בְּעֵינָא טָבָא וּבְלָבָא טָבָא, וּבְרַחֲמֵימוֹתָא דְּלָבָא.
 אֶת בֵּית אַהֲרֹן, הָכִי נָמִי נָשִׁין (דְּלֵהוֹן), דְּאַתְבָּרְכִין בְּבִרְכָתָא

•(ס"א דְּלֵהוֹן)•

יְבָרַךְ יְרַאי יי. אֱלִין אִינּוֹן לְיוֹאֵי, וְכִלְהוּ מִתְבָּרְכִין, בְּגִין
 דְּדַחְלִין לֵיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הַקְטַנִּים עִם
 הַגְּדוֹלִים, אַף עַל גַּב דְּלֵא עֲאֲלִין בְּמַנְיִנָא.

תָּא חֲזִי לָא אֲשַׁתְּכַח מְנַיִנָא בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל דְּאַתְבָּרְכִין
 בֵּיהּ, כְּהַאי מְנַיִנָא. דְּהַאי מְנַיִנָא לְאַתְבָּרְכָא הוּהּ,
 וְלֵאשְׁלָמָא שְׁלִימוֹתָא דְּעֲלָמִין הוּהּ, וּבְאַתָּר דְּבִרְכָאן
 נְפָקִין אֶתְמַנּוֹן, דְּכְתִיב בְּאַחַד לַחֲדָשׁ הַשְּׁנַי, דְּאִיהוּ זִיּוּא
 דְּבִרְכָאן דְּעֲלָמָא, דְּמַנִּיה נְפִיק זִיּוּא לְעֲלָמָא. וְעַל דָּא
 אֶקְרִי חֲדָשׁ זִיּוּ, דְּזִיּוּא דְּכִלָּא נְפִיק מַנִּיה, וְעַל דָּא כְּתִיב,
 (תְּהִלִּים קִלְד) יְבָרְכֶךָ יי מְצִיּוֹן, וְכִלָּא חַד מְלָה וְכְתִיב (תְּהִלִּים קִלְג)

כִּי שֵׁם צִוָּה יי (דף קי"ח ע"א) אֶת הַבְּרָכָה וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה הוּהּ שְׂכִיחַ קַמִּיה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לֵיהּ

יִשְׂרָאֵל מֵאֵן אֶתֶר אֶתְבָּרְכֵן. אֲמַר לִיהּ, וּוּי לְעֵלְמָא, דְּלֹא
 מִשְׁגִּיחִין וְלֹא מִסְתַּכְּלִין בְּנֵי נֶשָׂא, בִּיקְרָא דְּמִלְכָּא עֲלָאָה.
 תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּאֶשְׁתַּכְּחוּ יִשְׂרָאֵל זַכָּאִין קָמִי קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, וְהוּוּ עֲלִמִין (ס"א עמ"ה) שְׂכִיחִין בְּחַד אֵילְנָא
 עֲלָאָה קְדִישָׁא, דְּמִזּוּנָא דְּכֻלָּא בֵּיהּ, הָוּה מִתְבָּרַךְ מֵאֶתֶר
 דְּכָל בְּרַכָּאן כְּנִישִׁין בֵּיהּ. וּבֵיהּ אֶתְנַטַּע וְאֶשְׁתִּילוּ שְׂרֻשׁוּי.
 וְיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, הָוּוּ מִתְבָּרְכֵן (וְאֶשְׁתִּילוּ שְׂרֻשׁוּי) מֵאֶתֶר דְּכָל
 אֵינּוּן בְּרַכָּאן נְפַקִין בֵּיהּ, וְלֹא מִתְעַכְּבִי
 לְמִיפְקָ, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב יְבָרְכֵךָ יְיָ מְצִיּוֹן, וְכְתִיב (תהלים
 קלג) כְּטַל חֶרְמוֹן שְׁיֹרֵד עַל הַרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם צִוָּה יְיָ אֶת
 הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם. וְדָא אִיהוּ נְהִירוּ דְּעֵלְמָא.
 דְּכְתִיב, (תהלים ג) מְצִיּוֹן מִכָּלֵל יוֹפֵי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ. הוֹפִיעַ:
 נְהִיר. כְּמָה דְּאֵת אֲמַר (דברים לג) הוֹפִיעַ מֵהַר פָּאָרָן (ס"א וְדָא
 נְהִירוּ). וְכַד יְנַהֵר, יְנַהֵר לְכֻלְהוּ עֲלִמִין.
 וְכַד הָאִי נְהִירוּ אֶתְעַר, כְּלָא הוּא בְּחִבְרוּתָא (ס"א כְּלָא הוּא
 בְּחִבְיָבוּתָא), כְּלָא הוּא בְּרַחֲמֵימוּתָא, כְּלָא הוּא בְּשְׁלִימוּ,
 כְּדִין הוּא שְׁלֵמָא דְּכֻלָּא, שְׁלֵמָא דְּעֵילָא וְתַתָּא, הֲדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (תהלים קכב) יְהִי שָׁלוֹם בְּחִילְךָ שְׁלוֹה בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ.
 (במדבר ב) אִישׁ עַל דְּגָלוּ בְּאוֹתוֹת לְבֵית אָבוֹתָם יַחְנוּ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פִּתַּח, (ישעיה סו) שְׂמַחוּ אֶת

יְרוּשָׁלַם וְגִילּוֹ בָּהּ כָּל אֲהַבְיָהּ וְגו'. כִּמָּה חֲבִיבָא אֹרֵייתָא
 קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּהָא בְּכָל אֲתָר דְּמִלֵּי דְאֹרֵייתָא
 אֲשֶׁתְּמַעוּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל חֵיילִין דִּילֵיהּ כְּלָהוּ
 צִייתִין לְמַלּוּלֵיהּ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵי לְדִיירָא עֲמִיהּ,
 הָדָא הוּא דְכָתִיב, (שְׁמוֹת ב) בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר אֶת
 שְׁמִי וְגו'. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְשִׁנְאֵי נִפְלִין קָמִיהּ, וְהָא
 אִוְקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, פְּקוּדֵי אֹרֵייתָא עֲלָאִין אֵינּוּן לְעֵילָא. אֲתֵי בַר
 נָשׁ וְעֵבִיד פְּקוּדָא חֲדָא, הֵהוּא פְּקוּדָא קִימָא קָמִי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמִתְעַטְרָא קָמִיהּ, וְאָמַר פְּלַנְיָא עֲבַד
 לִי, וּמִן פְּלַנְיָא אָנָא, בְּגִין דְּאִיהוּ אֲתַעַר לִיהּ לְעֵילָא.
 כְּגוּוּנָא דְּאִיהוּ אֲתַעַר לִיהּ לְתַתָּא, הָכִי נָמִי אֲתַעַר
 לְעֵילָא, וְעֵבִיד שְׁלָמָא לְעֵילָא וְתַתָּא, כִּמָּה דְּאֵת אָמַר,
 (ישעיה כז) או יִחְזַק בְּמַעוֹזֵי יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם לִי שָׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי.
 יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם לִי, לְעֵילָא. (לעיל י"ד ע"ב) שָׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי,
 לְתַתָּא. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְּהֵהוּא בַר נָשׁ, דְּעֵבִיד פְּקוּדֵי
 אֹרֵייתָא.

שְׂמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגו', בְּגִין דְּחֲדוּהָ לָא אֲשֶׁתְּכַח, אֶלָּא
 בְּזַמְנָא דִּישְׂרָאֵל קִימִי בְּאַרְעָא קְדִישָׁא. דְּתַמָּן
 אֲתַחְבַּרְתָּ אֲתַתָּא בְּבַעֲלָהּ, וּכְדִין הוּא חֲדוּתָא דְּכָלָא,
 חֲדוּתָא דְּעֵילָא וְתַתָּא. בְּזַמְנָא דִּישְׂרָאֵל לָא אֲשֶׁתְּכַחוּ

בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, אָסִיר לִיהּ לְבַר נָשׁ לְמַחְדֵּי, וְלֹאֲחֻזָּא
חֵידוּ. דְּכְתִיב, שְׂמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָהּ וְגו', וְגִילוּ
בָּהּ דִּי יִקָּא.

רַבִּי אַבָּא חָמָא חַד בַּר נָשׁ, דִּהוּה חֲדַי בְּבֵי טְרוֹנֵיִיא
דְּבַבְל, בְּטַשׁ בֵּיהּ, אָמַר שְׂמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם כְּתִיב
(אָמַר רַבִּי אַבָּא), בְּזִמְנָא דִּירוּשָׁלַם בְּחֻדוּהּ, בְּעֵי בַר נָשׁ לְמַחְדֵּי.
רַבִּי אֶלְעָזָר לְטַעְמִיהּ, דְּאָמַר שְׂמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם, הֵיִינוּ
דְּכְתִיב, (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת יְיָ בְּשִׂמְחָה.

כְּתוּב אַחַד אֹמֵר, עֲבָדוּ אֶת יְיָ בְּשִׂמְחָה, וְכְתוּב אַחַד
אֹמֵר, (תהלים ב) עֲבָדוּ אֶת יְיָ בִּירְאָה וְגִילוּ בְּרַעְדָּה.
מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֵלָא, כָּאֵן בְּזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל שְׂרָאן
בְּאַרְעָא קְדִישָׁא. כָּאֵן בְּזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל שְׂרָאן בְּאַרְעָא
אַחְרָא. (ד"א) עֲבָדוּ אֶת יְיָ בִּירְאָה, דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל,
בְּזִמְנָא דְּאִיהִי בְּגָלוּתָא בִּינֵי עַמְמֵיִיא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָא כְּתִיב (ישעיה נה) כִּי בְּשִׂמְחָה תֵּצְאוּ,
וְדָא הִיא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, כִּיּוֹן דְּאָמַר תֵּצְאוּ, מִן
גְּלוּתָא הוּא, וְאֶקְרִי שְׂמֻחָה. אָמַר לִיהּ, וְדָאֵי הָכֵי הוּא,
דְּכָל זִמְנָא דְּאִיהִי בְּגָלוּתָא וְשְׂכִיבַת לְעַפְרָא, לָא אֶקְרִי
שְׂמֻחָה, עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִיתֵי לְגַבְהָ, וְיִוְקִים לָהּ
מִעַפְרָא, וְיִימָא (ישעיה נב) הַתְּנַעֲרִי מִעַפְרֵי וְגו'. (ישעיה ס) קוּמִי
אוּרִי וְגו'. וְיִתְחַבְּרוּן כְּחָדָא, (וְיִוְקִים לָהּ מִעַפְרָא) כְּדִין חֲדוּתָא

אֶקְרִי. חֲדוּתָא דְכֹלָא, וְכַדִּין בְּשִׁמְחָה תִצְאוּ וְדַאי. כְּדִין
כְּמָה חֵיילִין יִפְקוּן לְקַבְּלָא דְמִטְרוּנִיתָא, לְחֲדוּתָא
דְהַלּוּלָא דְמִלְפָא, כְּמָה דַּאתְ אָמַר (ישעיה נה) תְהָרִים
וְהַגְבְּעוֹת יִפְצְחוּ וְגו', וְכַתִּיב (ישעיה נב) כִּי הִלַךְ לְפָנֵיכֶם יִי
וּמֵאִסְפְּכֶם וְגו'.

(דף קי"ח ע"ב)

(במדבר ב) אִישׁ עַל דְּגָלוֹ בְּאוֹתוֹת. אֵלִין אַרְבַּע מִשְׁרֵיִן
דְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, דְּאִינוּן תְּרִיסַר שְׁבַטִין, תְּרִיסַר
תְּחוּמִין, סְחֹר סְחֹר לָהּ. כֹּלָא כְּגוּוּנָא דְלַעִילָא, כְּתִיב
(תהלים קכב) שָׁשׂוּ עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבַטֵי יְהוָה וְגו'. שָׁשׂוּ עָלוּ
שְׁבָטִים, אֵלִין י"ב שְׁבַטִין, י"ב תְּחוּמִין דְּלַתְתָּא.
שְׁבַטֵי יְהוָה, הָא אוּקְמוּהָ בְּגִין דִּי"ה עֵדוֹת לְיִשְׂרָאֵל וְדַאי.
וּבְגִין דָּא, הָרְאוּבֵנִי, הַשְּׁמַעוּנִי, י"ה בְּכָל חַד וְחַד.
אַבְל וְדַאי הָכִי הוּא, דְהָא אֵילְנָא עֲלָאָה קַדִּישָׁא, בְּהוּ
אַחְתָּם בְּחוֹתְמוֹי. וְאוּקְמוּהָ דְכַתִּיב, (יחזקאל א) וּדְמוֹת פְּנֵיהֶם
פְּנֵי אָדָם וּפְנֵי אַרְיֵה אֶל הַיָּמִין וְגו'. דִּיּוּקְנָא דְאָדָם
אַתְּכִלִּיל בְּכֻלְהוּ, וְאַפִּין הוּוּ לְד' סְטָרִין דְעֲלָמָא,
וּמִתְפָּרְשָׁן בְּדִיּוּקְנֵיהוּן, וְכֻלְהוּן כְּלִילָן בֵּיהּ בְּאָדָם.
מִיכָאֵל מִימִינָא, גְּבַרִיאֵל מִשְׁמָאלָא, אוּרִיאֵל
לְקַדְמֵיהוּ, רְפָאֵל לְאַחֲרֵיהוּ, שְׂכִינְתָּא
עֲלֵיהוּ. תְּרִין מְכָאן, וְתְרִין מְכָאן, וְהִיא בְּאַמְצָעִיתָא.

כְּגִוּוֹנָא דָּא בְּאַרְעָא דְלִתְתָּא, תְּרִי מִפָּאן, וּתְרִי מִפָּאן,
וַיִּיָּהּ בִּינֵייהוּ.

כִּיּוֹן דְּנִטְלִין תְּרִין דְּגָלִים, מַה כְּתִיב. וְנִסַּע אֶהֱל מוֹעֵד
מִחֲנֵה הַלְוִיִּם וְגו'. וּלְבַתֵּר, אֵינּוֹן תְּרִין אַחֲרָנִין ד'
מִשְׁרַיִין אֵינּוֹן לְד' סֹטְרֵי עֲלָמָא, וְאַשְׁתַּכְּחוּ תְּרִיסַר. אוּף
הָכִי לִתְתָּא כְּגִוּוֹנָא דְלַעֲיִלָּא. וְנִסַּע בְּרֵאשׁוֹנָה דְּגַל מִחֲנֵה
יְהוּדָה, לְקַבִּיל מִשְׁרַיִיא דְּאוּרִיאַל. וּמִחֲנֵה דְּרֵאוּבֵן לְקַבִּיל
מִשְׁרַיִיא דְּמִיכָאֵל. דָּא לְדָרוֹם, וְדָא לְמִזְרָח. מְזִבַּח הָכִי
נְמִי דְּרוּמִית מְזֻרְחִית. וּמִחֲנֵה דֵן לְצָפוֹן. מִחֲנֵה אֶפְרַיִם
יָמָה. מִחֲנֵה דֵן לְקַבִּיל מִשְׁרַיִיא דְּגִבְרִיאַל. מִחֲנֵה אֶפְרַיִם
לְמַעְרָב, לְקַבִּיל מִשְׁרַיִיא דְּרַפָּאֵל מְזִבַּח הָכִי נְמִי צְפוֹנִית
מְעַרְבִית. כִּלָּא אֶחִיד דָּא בְּדָא, עַד דְּסַלְקָא כִּלָּא וְאַתְאַחַד
בְּשָׂמָא קְדִישָׁא, דְּאִיהוּ שִׁירוּתָא דְּכִלָּא. עֲלָאָה דְּכִלָּא
קְדִישָׁא דְּכִלָּא. כִּלָּא אֶתְכַלִּיל בֵּיהּ.

” מְזֻרְחָ הוּא שִׁירוּתָא דְּנְהוּרָא, אֲזִיל וְשָׂאט וְאַפִּיק
לְדָרוֹם. וְדָרוֹם נְפִיק וְתִלְיִיא בְּשִׁירוּתָא דְּמִזְרָח. ה'
דָּרוֹם. מִנִּיהּ נְפִיק דָּרוֹם בְּעֲלָמָא. וְעִיל ” בְּשִׁירוּתָא
דְּמִזְרָח, וְאַפִּיק לֵיהּ.

וּמֵן ה' תִּלְיִיא דָּרוֹם וְצָפוֹן, וְהָהוּא (אד"ג) דְּבִינֵייהוּ, ”
מְזֻרְחָ יָיָה דָּרוֹם וְצָפוֹן תִּלְיִיאן בֵּיהּ. ו' בְּאַמְצָעִיתָא.
וְדָא הוּא בֵּן דְּכָר. בְּגִין כֶּךָ אִיהוּ בֵּין צָפוֹן לְדָרוֹם. וְעַל

דָּא תַנִּינָן, מֵאן דִּיהִיב מִטָּתוּ בֵּין צָפוֹן לְדָרוֹם, הוּיִין לִיה
בְּנִים זְכָרִים. דִּהֵאִי בֵּן דְּכֹר אִיהוּ בֵּין צָפוֹן לְדָרוֹם. ה'
עֲלָאָה בַּהּ תִּלְיָא צָפוֹן וְדָרוֹם, וּבֵן דְּכֹר בֵּינֵיהוּ, בְּרוּזָא
דִּיו"ה. ה' בַּתְּרָאָה מְעָרְב.

וְעַל דָּא דָּרוֹם אֶחִיד מְזוּרָה, דְּאִיהוּ שִׁירוּתָא דְשִׁמְשָׁא
וְתִלְיָא בֵּיה. וְעַל דָּא תַנִּינָן, מִסְטָרָא דְאַבָּא אֶחִיד
וְתִלְיָא חֹסֵד עֲלָאָה. מִסְטָרָא דְאִימָא תִלְיָא גְבוּרָה.
כְּגוּוֹנָא דָּא אֶחִיד כֻּלָּא דָּא בְּדָא.

זוּוִיִין דְּמַדְבַּחָא הָכִי נָמִי אֶסְתַּחֲרֵן, וּבָא לּוּ לְקָרֵן דְּרוּמִית
מְזוּרְחִית. דְּדָרוֹם תּוּקְפִיָּה בְּמְזוּרָה, דְּאִיהוּ שִׁירוּתָא
דְשִׁמְשָׁא, וְתוּקְפָא דְשִׁמְשָׁא לָא שְׂרִיָּא אֶלָּא בְּשִׁירוּתָא.
מְזוּרְחִית צְפוּנִית. בֵּינֵן דְּדָרוֹם נָטִיל תּוּקְפִיָּה דְּמְזוּרָה, הוּא
אַנְהִיר לְצָפוֹן וְצָפוֹן אֶתְכֻלִּיל בְּדָרוֹם, דִּהֵא שְׁמַאלָא
אֶתְכֻלִּיל בִּימִינָא.

צְפוּנִית מְעָרְבִית, דִּהֵא מְעָרְב דְּאִיהִי בַּהּ בַּתְּרָאָה,
נְטָלָא מְצָפוֹן. וְעַל דָּא צָפוֹן אָזִיל לְמְעָרְב.
מְעָרְבִית דְּרוּמִית, הִיא אֶזְלָא (ס"א לְאַתְחַבְקָא) לְאַתְחַבְרָא
בְּדָרוֹם, כְּמָה דְּדָרוֹם תִּלְיָא בְּמְזוּרָה, וְתוּקְפִיָּה אָזִיל
בְּשִׁירוּתָא. הָכִי נָמִי מְעָרְב, אֶזְלָא (ס"א לְאַתְחַבְקָא) לְאַתְאֶחְדָּא
בְּדָרוֹם, הֵדָּא הוּא דְכְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) וַיְמִינֵנוּ תַחְבְּקֵנִי.
יְמִינָא דָּא הוּא דָּרוֹם. בְּגִין כֶּךָ יִנְקָא מְתֵרִין סְטֵרִין,

מִצָּפוֹן וּמִדְרוֹם. הִנָּהּ הוּא דְכָתִיב, (שיר השירים ב) שְׂמָאלוֹ
תַּחַת לְרֵאשִׁי וַיִּמְיֵנוּ תַחְבֵּקֵנִי. שְׂמָאלוֹ הִיא הוּא צָפוֹן,
וַיִּמְיֵנוּ הִיא הוּא דְרוֹם.

וְרוֹא הִיא אוֹלִיפְנָא, קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִיב מְטָתִיהָ, בֵּין
צָפוֹן לְדְרוֹם. וְאַחֲדַת לְהָאֵי בֵּין וְדָאֵי. וְעַל הִיא אֵית
לְהוּ לְבַנֵּי נָשָׂא לְמִיָּהֵב מְטָתִיָּהוּ בֵּין צָפוֹן לְדְרוֹם. וְהָכִי
אוֹלִיף לִי אָבָא. דִּיהֵבִין לְהוּ בְּנִין דְכָרִין. דְהָא אֵיהוּ
אַתְפוּוֹן כְּלָפֵי מְהִימְנוּתָא שְׁלִימָא עֲלָאָה, בְּשְׁלִימוּתָא
דְכָלָא. לְגַבֵּי קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא דְאֵיהוּ בֵּין צָפוֹן לְדְרוֹם,
וְלְגַבֵּי כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל דְאַנְהִירִין (ס"א דְאֵיָּהֵי) בֵּין צָפוֹן לְדְרוֹם.
וְדָאֵי יְהוּוֹן לִיהָ בְּנִין דְכָרִין.

וּבְכָלָא (דף קי"ט ע"א) בְּעֵי לְאַחְזָאָה עוֹבְדָא כְּגוּוֹנָא דְלְעִילָא,
וּכְמָה דְאַחְזִי עוֹבְדָא לְתַתָּא, הָכִי נָמִי אַתְעַר
לְעִילָא, וְאוֹקְמוּהָ. שְׁמַע רַבִּי פְּנַחֶס, וּנְשַׁקִּיָּה לְרַבִּי
אַלְעָזָר, וּבְכָה וְחִינֵךְ אָמַר, זַכָּאָה חוֹלְקֵי בְהָאֵי עֲלָמָא
וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים כז) יִי אֱוֹרִי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אֵירָא וְגו'. יִי
אֱוֹרִי וַיִּשְׁעֵי, כִּיּוֹן דְבַר נָשׁ אֶסְתַּכַּל (נ"א אַתְאַחַד)
בְּנִהוּרָא דְלְעִילָא, וְקוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא אַנְהִיר עֲלֵיהָ, לָא
דְחִיל מְעֲלָאִין וְתַתָּאִין. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (ישעיה ס) וְעֲלִיךְ
יִזְרַח יִי וּכְבוֹדוֹ עֲלִיךְ יִרְאָה. יִי מְעוֹז חַיִּי, כִּיּוֹן דְקוֹדֶשָׁא

בְּרִיךְ הוּא אֶחֶיד בֵּיהּ בְּבַר נֶשׁ, לָא מִסְתַּפֵּי בְּהוּא עֲלֵמָא
מִכָּל מְאָרִיהוֹן דְּדִינִין. אוּף אָנָא כְּהַאי גִּוּוּנָא, כִּיּוֹן
דְּאֶחֶידנָא בְּאַבוּךְ וּבְךָ לָא אֶסְתַּפִּינָא בְּהַאי עֲלֵמָא
וּבְעֲלֵמָא אַחֲרָא.

וְעֲלֵךְ כְּתִיב, (משלי כג) יִשְׂמַח אָבִיךָ וּגּוֹ'. כִּיּוֹן דְּכְתִיב יִשְׂמַח
אָבִיךָ וְאַמְךָ, מֵאִי וְתַגְּל יוֹלְדִתְךָ, דְּהָא בְּאַמְךָ
סִגְיָא. אֶלָּא יִשְׂמַח אָבִיךָ: דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאַמְךָ:
דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְתַגְּל יוֹלְדִתְךָ: יוֹלְדִתְךָ דְּלִתְתָּא. רַבִּי
שְׁמַעוֹן אָבוּךְ אֵן חֲדוּוּתָא דִּילֵיהּ. אֶלָּא קָרָא הוּא בְּלַחוּדוּי
דְּכְתִיב, (משלי כג) גִּיל יְגִיל אָבִי צְדִיק: דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא. וְיוֹלֵד חֲכָם יִשְׂמַח בּוֹ: דָּא אָבִיךָ דְּלִתְתָּא. דְּבַר אַחֲרָא,
גִּיל יְגִיל אָבִי צְדִיק: דָּא אָבִיךָ דְּלִתְתָּא. וְיוֹלֵד חֲכָם יִשְׂמַח
בּוֹ, כְּתִיב בְּתוֹסַפֶּת וְא"ו, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּא
לְעֵילָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתִיב (תהלים לא) בִּידְךָ אֶפְקִיד רוּחִי
פְּדִיתָהּ אוֹתִי יְיָ אֵל אֲמֶת. הַאי קָרָא אֵית לֵיהּ
לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיהּ, חֲמִיתוֹן מֵאֵן דְּאֶפְקִיד בִּידָא דְּמִלְכָּא
מִיָּדִי. אֶלָּא, וּדְאִי זַכָּאָה הוּא בַּר נֶשׁ, דְּאֶזִּיל בְּאוּרְחוּי
דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, וְלָא חָטִי קָמִיהּ תָּא חֲזִי, כִּיּוֹן דְּעָאֵל
לִילִיא, אֵילָנָא דְּמוֹתָא שְׁלִיט בְּעֲלֵמָא, וְאֵילָנָא דְּחִיִּי
אֶסְתַּלַּק לְעֵילָא לְעֵילָא. וְכִיּוֹן דְּאֵילָנָא דְּמוֹתָא שְׁלִיט

בְּעֶלְמָא בְּלַחֲדוּי, כָּל בְּנֵי עֶלְמָא טַעְמִין טַעְמָא דְּמוֹתָא.
מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דִּיהוּא אֵילָנָא גָּרִים.

וּבַר נָשׁ בְּעֵי לְאַקְדָּמָא וּלְמַפְקָד בִּידֵיהּ נַפְשִׁיהּ בְּפַקְדוֹנָא.
כְּפַקְדוֹנָא דְּבַר נָשׁ, דִּיהִיב פַּקְדוֹנָא לְאַחֲרָא, דְּאִף
עַל גַּב דְּאִיהוּ אֶתְחַיֵּיב לְגַבִּיהּ יִתִּיר מִהֵוּא פַּקְדוֹנָא, לָאו
כְּדָאֵי לְאַתְאַחֲדָא בֵּיהּ, הוּאִיל וּפַקְדוֹנָא אֶתְמָסֵר לְגַבִּיהּ,
וְאִי יִסְרַב בֵּיהּ, וְדָאֵי נְבִדּוּק אֲבַתְרִיהּ, דְּלָאו מְזַרְעָא
קַדִּישָׁא הוּא, וְלָאו מִבְּנֵי מְהִימְנוּתָא.

כִּן הֵוּא אֵילָנָא, בְּנֵי נָשׁ אֶקְדִּימוּ וַיְהִיבִין לִיהּ פַּקְדוֹנָא
דְּנַפְשִׁיהּ, וְכָל נְשָׁמְתִין דְּבְנֵי עֶלְמָא נָטִיל. וְכִלְהוּ
טַעְמִין טַעְמָא דְּמוֹתָא, בְּגִין דִּהֵאֵי אֵילָנָא דְּמוֹתָא הוּא.
וּבְגִין דְּכָל אֵינוֹן נַפְשָׁתָא, אִף עַל גַּב דְּכִלְהוּ אֶתְחַיֵּיבוּ
לְגַבִּיהּ, וְלָאו כְּדָאֵי הוּא לְאַתְבָּא פַּקְדוֹנָא לְגַבִּיהּ דְּבַר
נָשׁ, אֶלָּא פִּיּוֹן דְּכִלְהוּ אֶתְמָסְרֵי לִיהּ בְּפַקְדוֹנָא, אֶתִּיב כָּל
פַּקְדוֹנִין לְמֵאֲרִיהוֹן.

תָּא חַיִּי, לָאו כְּדָאֵי הוּא הֵאֵי אֵילָנָא דְּמוֹתָא לְאַתְבָּא
פַּקְדוֹנָא לְגַבִּיהּ דְּבַר נָשׁ. אֶלָּא בְּשַׁעְתָּא דֵּאֵילָנָא
דְּחַיִּי אֶתְעַר בְּעֶלְמָא. וְאֵימְתֵי אֶתְעַר הֵוּא אֵילָנָא דְּחַיִּי.
בְּשַׁעְתָּא דְּסָלִיק צְפָרָא. וּכְדִין, פִּיּוֹן דִּהֵאֵי אֶתְעַר בְּעֶלְמָא,
כָּל בְּנֵי עֶלְמָא חַיִּין, וְשָׁבִיק וְאַהֲדַר הֵוּא אֵילָנָא דְּמוֹתָא
כָּל פַּקְדוֹנִין דֵּאֶתְפַּקְדוּ לְגַבִּיהּ, וְאֶזִּיל לִיהּ. מֵאֵי טַעְמָא
חַיִּין. בְּגִין דִּיהוּא אֵילָנָא דְּחַיִּי גָּרִים.

וְאִי תִימָא, הָא בְּנֵי נָשָׂא סְגִיאיִן אֵינוּן דְּמַתְעַרְיִן
 בְּלִילִיָּא, בְּעוּד דְּאֵילְנָא דְּמוֹתָא שְׁלִיט. אָלָא, וְדֵאי
 הֵהוּא אֵילְנָא דְּחֵי קָא עָבִיד. מֵאי טַעְמָא. בְּגִין דְּכְתִיב,
 (תהלים יד) לְרֹאוֹת הַיָּשׁ מִשְׁכִּיל דּוֹרֵשׁ אֶת אֱלֹהִים. וְלֹא יִהְיֶה
 לִיה פְּתַחוֹן פֶּה לְבַר נֶשׁ, דְּיִימָא, אֲלִמְלִי שְׁלִיטְנָא
 בְּנַפְשָׁי בְּלִילִיָּא אֲשֶׁתְּדִלְנָא בְּאוּרִיָּתָא. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, הָאֵי בִישְׂרָאֵל וְדֵאי וְהָכִי הוּא. אָבַל בְּאוֹמוֹת
 הָעוֹלָם דְּחִמִּינָא כְּהָאֵי גּוֹוֹנָא, מֵאי טַעְמָא. אָמַר לִיה וְדֵאי
 שְׁפִיר הוּא דְּקָא אָמַרְתָּ.

פְּתַח וְאָמַר, (במדבר כג) מָה אֶקוּב לֹא קִבַּה אֵל וּמָה אֶזְעוּם
 לֹא זַעַם יִי. תָּא חֲזִי, כְּגוֹוֹנָא דְּאִית לְעֵילָא, אִית
 לְתַתָּא. לְעֵילָא אִית יְמִינָא וְאִית שְׁמָאֲלָא. לְתַתָּא יִשְׂרָאֵל
 וְעַמִּין. יִשְׂרָאֵל אֲתַאֲחֲדֵן לִימִינָא, בְּקְדוּשָׁא דְּמִלְכָּא
 קְדִישָׁא. עַמִּין עוּבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת לְשְׁמָאֲלָא, לְסִטְרָא
 דְּרוּחַ מְסֻאָבָא. וּכְלָהוּ לְתַתָּא מְכֻלָּהוּ דְּרַגִּין דְּשְׁמָאֲלָא.
 וּכְלָהוּ דְּרַגִּין אֲחִידֵן דָּא בְּדָא, (דף קי"ט ע"ב) עַד דְּתִלְיִין מִן
 רִישָׁא. וּכְגוֹוֹנָא דְּרִישָׁא נְטִיל, בְּהֵהוּא גּוֹוֹנָא נְטִיל זַנְבָּא,
 דְּאִיהִי תַתָּאָה. מֵאי טַעְמָא. בְּגִין דְּאֲחִיד בֵּיה. וּבְגִין כְּפֵי,
 עַמִּין עוּבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, בְּהֵהוּא סִטְר מְסֻאָבָא
 דְּלָהוּן, הָכִי אֲתַדְבְּרוּ.

בְּלָעַם הוּא אֲשֶׁתַּמֵּשׁ בְּכְלָהוּ כְּתָרִין (נ"א דְּרַגִּין) תַּתָּאִין. וְהוּא

הָיָה חָמִי בְּהָאֵי תַתְּאָה דְּאִיהוּ זִנְבָא, דְּלֹא יָכִיל לְאַתְדַּבְּרָא
 אֶלְא בְּרִישָׁא. בְּגִין כֶּף אָמַר, מָה אָקוּב לֹא קִבָּה אֵל,
 (דְּאִיהוּ רִישָׁא בְּגִין) דִּתְהוּא רִישָׁא עֲלָאָה, לֹא אֲשַׁתְּכַח בְּדִינָא
 בְּאִינוּן יוּמִין.

וְאִף עַל גַּב דְּהָאֵי אֵל אוּקִימְנָא, הָאֵי מַלְכוּתָא קְדִישָׁא
 נְטִיל שְׂמָא כְּגוּוּנָא דְּכֻלָּא, וְהָאֵי טַב וְחֻסְד דְּהָאֵי
 עֲלָמָא (ס"א אוּקִימְנָא בְּאַתְר אַחְרָא עֲלָאָה וְהוּא טַב וְחֻסְד עֲלָמָא הָאֵי מַלְכוּתָא קְדִישָׁא

נְטִיל שְׂמָא כְּגוּוּנָא דְּעִילָא) וּבְגִין כֶּף אֶקְרִי אֵל, אֶלְא דְּאִיהוּ (לעיל ל"ב)
 זוּעַם בְּכָל יוֹם, דְּאֲשַׁתְּכַח בֵּיה דִּינָא.

וְתָא חֲזִי, אֵל שְׂדֵי (שְׁמוֹת רַנ"ג ע"א) הָא אוּקִימְנָא דְּבֵיה סְפוּקָא
 דְּעֲלָמָא וְאִיהוּ אָמַר לְעוֹלָם דֵּי, דְּהָא הָאֵי אֵל הוּא
 דְּאִזְדְּוּג בְּהַדִּיָּה, וּבְגִין כֶּף אֶקְרִי אֵל שְׂדֵי, אֵל דְּשְׂדֵי.
 וְעַל דָּא מָה אָקוּב לֹא קִבָּה אֵל. בְּגִין כֶּף, כְּגוּוּנָא דְּאַתְעַר
 רִישָׁא, הָכִי נְמִי אַתְעַר תַּתְּאָה.

בְּכַה רַבִּי אֶלְעָזָר, פָּתַח וְאָמַר (יִרְמִיָּה מו) קוּלָּה כְּנַחֲשׁ יִלְךְ
 וְגו'. הַשְׁתָּא (כְּהָאֵי גוּוּנָא) דִּישְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, אִיהִי וְהָאֵי

אֲזֵלָא כְּנַחֲשׁ. חוּיָא כַּד אִיהוּ (ד"א בְּדִינָא) כְּפִיף רִישָׁא
 לְעַפְרָא, סְלִיק זִנְבָא, שְׁלִיט וּמְחִי לְכָל אִינוּן דְּאֲשַׁתְּכַחוּ
 קַמֵּיה. אוּף הָכִי הַשְׁתָּא בְּגִלוּתָא, כְּהָאֵי גוּוּנָא, רִישָׁא
 כְּפִיף לְעַפְרָא, וּזִנְבָא שְׁלִיט. מֵאן עָבִיד לְזִנְבָא דִּיסְתְּלִיק
 לְעִילָא וְשְׁלִיט וּמְחִי, רִישָׁא דְּאַתְכַּפֵּיָא לְתַתָּא. וְעַם כָּל

דָּא, מֵאֵן מִדְּבַר לִיָּה לְזַנְבָּא, וּמֵאֵן נְטִיל לִיָּה לְמַטְלָנוּי.
הַאי רִישָׁא. אַף עַל גַּב דְּאִיהוּ כְּפִיָּה לְעַפְרָא, הוּא מִדְּבַר
לְמַטְלָנוּי, בְּגִין דָּא קוּלָּה כַּנְחָשׁ יֵלֵךְ.

וְהִשְׁתָּא שְׂאֵר עֲמִין דְּאִינוּן אַחֲידָן בְּזַנְבָּא, סִלְקִין
לְעֵילָא, וְשִׁלְטִין וּמַחֲיִין, וְרִישָׁא כְּפִיָּה
לְעַפְרָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (עמוס ה) נְפִלָּה לֹא תוֹסִיף קוּם
וְגו'. וְעַם כָּל דָּא, הַאי רִישָׁא מִדְּבַר לְזַנְבָּא וְנָטִיר (ס"א וְנָטִיל)
לִיָּה, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (שיר השירים א) שְׁמוֹנֵי נוֹטְרָה אֵת
הַכְּרָמִים, אֵלִין עֲמִין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת,
דְּאִינוּן זַנְבָּא. אַתָּא רַבִּי יְהוּדָה וְנָשִׁיק יְדוּי, אָמַר אֲלֵמְלִי
לֹא שְׂאִילָנָא מְלָה בְּעֵלְמָא, אֵלָא דְּשְׂאִילָנָא דָּא וְרוּוּחָנָא
לִיָּה, דִּי לִי. דְּהִשְׁתָּא יַדְעָנָא עֲמִין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת,
וְשׁוּלְטָנוּתָא דְּלֵהוֹן הֵיךְ מִתְּדַבֵּר. זַכָּאָה חוּלְקִיהוֹן
דְּיִשְׂרָאֵל, דְּעֵלְיִיהוּ כְּתִיב, (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ
וְגו'.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר, מַהוּ לְסִגּוּלָּתוֹ. אָמַר לִיָּה, תְּלִת
אַבְהָן אֵלִין אַקְרוּן סִגּוּלָּה, בֵּין לְעֵילָא בֵּין לְתַתָּא,
כְּגִוּוֹנָא דָּא כְּהַנִּים לוֹיִים וְיִשְׂרָאֵלִים, וְכֹלָא חַד. וְאֵלִין
סִגּוּלָּתוֹ שֶׁל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵילָא, וְסִגּוּלָּתוֹ לְתַתָּא,
וְדָא הוּא דְּכְתִיב (שמות יט) וְהֵיטֶתֶם לִי סִגּוּלָּה מִכָּל הָעַמִּים.
(במדבר ב) וְנָסַע אֶהָל מוֹעֵד מַחֲנֵה הַלְוִיִּם וְגו'. לְבַתַּר מַה

כְּתִיב, וְנִסַּע דָּגַל מַחֲנֵה אֲפָרַיִם לְצַבְאוֹתֶם יָמָּה. הֵיִינוּ
שְׂכִינָה שְׂרוּיָה בְּמַעְרָב, וְאוֹקְמוּהָ. כְּתִיב (בראשית מח) וַיְבָרְכֶם
בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּךָ יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר וְגו'. וַיִּשֶׁם אֶת
אֲפָרַיִם וְגו'. בְּךָ יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סָבֵא. מֵאֵי קָא
מִשְׁמַע לָן.

אֵלֶּא בְּךָ יִתְבָּרַךְ יִשְׂרָאֵל לָא כְּתִיב, אוּ בְּךָ יְבוֹרַךְ
יִשְׂרָאֵל, מַהוּ יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל. אֵלֶּא, יִשְׂרָאֵל
קַדִּישָׁא לָא יְבָרַךְ לְעֵלְמָא, אֵלֶּא בְּךָ, דְאַנְתָּ בְּמַעְרָב.
וְכְתִיב (בראשית לה) אֲנִי אֵל שַׂדֵי פָּרָה וְרִבְהָ. אוֹלִיפְנָא דְחָמָא
עֵמִיָּה שְׂכִינְתָּא, וְכִדִּין אֲמַר בְּךָ יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר. בְּךָ
יְבָרַךְ לְעֵלְמָא.

וְהֵיאֵךְ חָמָא, וְהַכְּתִיב (בראשית מח) וְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל כָּבְדוּ
מִזֹּקֵן וְגו'. אֵלֶּא שְׂכַל אֶת יָדָיו כְּתִיב. מֵאֵי
שְׂכַל. אֵלֶּא יְמִינָא הוּוּה זְקִיף, וְסִטֵּי לִיָּה שְׂכִינְתָּא כְּלָפֵי
אֲפָרַיִם, וְאַרְח רִיחָא דְשְׂכִינְתָּא עַל רִישִׁיָּה, כְּדִין אֲמַר בְּךָ
יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל. וְחָמָא דְאִיְהוּ לְמַעְרָב.

וְדֵאֵי שְׂכִינְתָּא בְּמַעְרָב, וְהֵא אוֹקִימְנָא בְּגִין דְלַהוּי בֵּין
צְפוֹן לְדָרוֹם, וְלֵאתְחַבְּרָא בְּגוֹפָא, וְלַמַּהוּי בְּזוּוּגָא
חַד. וְצְפוֹן מְקַבְּלָא לָה תַּחוֹת רִישָׁא, וְדָרוֹם מְחַבְּקָא לָה,
הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ב) שְׂמְאֵלוֹ תַּחַת לְרֵאשֵׁי וַיְמִינֵוּ
תַּחְבְּקֵנִי. וְהֵא אוֹקִימְנָא וְדֵאֵי, מְטַתוּ שְׁלִשְׁלֵמָה בֵּין צְפוֹן

לְדָרוֹם, וּלְאַתְחַבְרָא בְּגוֹפָא, וּכְדִין כָּלְלָא חַד לְאַתְבָּרְכָא
 עֲלֵמָא. תַּנּוּן, כָּל הָאוּמֵר תְּהִלָּה לְדוּד ג' פְּעָמִים בְּכָל
 יוֹמָא, מוּבְטָח לוֹ שֶׁהוּא בֶן הָעוֹלָם הַבָּא, (דף ק"כ ע"א) וְהָא
 אוּקִימָנָא בְּגִין לְזוּוּגָא לָהּ לְהָאֵי תְהִלָּה, וּלְאַשְׁתַּכַּחא בְּכָל
 יוֹמָא בֵּין צָפוֹן לְדָרוֹם.

אֲתֵי בַר נֶשׁ בְּצַפְרָא, מְקַבֵּל עָלֶיהָ עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם (בְּמִוָּה
 דְּאַתְמַר מְסַדֵּר שְׁבַחָא) בְּאַיְנוֹן תּוֹשְׁבַחְתָּן דְּקָאֲמַר (ע"ס) תְּהִלָּה
 לְדוּד, וְכִלְהוּ הַלְלוּיָהּ דְּאַיְנוֹן סְדוּרָא דְּעֵשְׂרָה תּוֹשְׁבַחְתָּן,
 דְּעֵשְׂרָה כְּתָרִין קְדִישִׁין דְּשָׁמָא קְדִישָׁא. וּבְגִין כִּף עֵשְׂרָה
 אֵינּוֹן הַלְלוּיָהּ. לְבַתֵּר סִיִּים בְּעֵשְׂרָה תּוֹשְׁבַחְתָּן, דְּאַיְנוֹן
 (תְּהִלִּים קג) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ וְגו'. הַלְלוּהוּ וְגו'. מֵאֵן
 אֵינּוֹן עֵשְׂרָה הַלְלוּיָהּ, וְהָא חֲמִשָּׁה אֵינּוֹן. אֲלָא שְׂרֵי
 שְׁבַחָא בְּהַלְלוּיָהּ, וְסִיִּים בְּהַלְלוּיָהּ.

לְבַתֵּר עֲלוּיָא דְּסְדוּר שְׁבַחָא, בְּאֹז יֶשֶׁר מִשָּׁה, דְּאֵית בֵּיהּ
 כָּלָא. וּבְדָא מְקַבֵּל עָלֶיהָ עוֹל מַלְכוּתָא קְדִישָׁא.
 לְבַתֵּר אֲשְׂרֵי לָהּ בְּחֶסֶד, בְּסִיּוּמָא דְּצִלוּתָא, לְאַתְקִדְשָׁא
 בֵּיהּ. לְבַתֵּר בְּצִלוּתָא דְּמִנְחָה דְּגְבוּרָה תְּלִיָּא, וְדִינָא
 שְׂאֲרֵי. אֲשְׁתַּכַּח בְּכָל דְּרוּמָא (ס"א יוֹמָא) דָּא מִטָּה דְּאַתִּיחֵיבַת
 בֵּין צָפוֹן לְדָרוֹם. לְאַתְחַבְרָא בְּזוּוּגָא דָּא בְּגוֹפָא כְּדָקָא
 יָאוּת. וּמֵאֵן דְּמְסַדֵּר וּמְחַבֵּר לָהּ בְּכָל יוֹמָא כְּהָאֵי גְוּוּנָא,
 וְדָאֵי הוּא בֶן הָעוֹלָם הַבָּא.

בְּגִין כַּף הָאֵי דְגַל מַחְנֵה אַפְרַיִם יִמָּה, וְאִיהוּ בֵּין צָפוֹן
לְדָרוֹם. דְּרוֹם רְאוּבֵן מִן סֹטְרָא חַד, דְּכַתִּיב דְּגַל
מַחְנֵה רְאוּבֵן תִּימָנָה. צָפוֹן דֵּן מִסֹּטְרָא אַחְרָא, דְּכַתִּיב דְּגַל
מַחְנֵה דֵּן צְפוֹנָה. אַפְרַיִם, בֵּין דָּא לְדָא. אֲשַׁתְּכַח מַעְרַב
דְּאִיהוּ אַפְרַיִם, בֵּין צָפוֹן לְדָרוֹם, כִּלְא כְּגוּוֹנָא דְלְעִילָא.
רְזָא לִיתְבִּי דְרוּמָא אַחוּנָא. וְהִכִּי שָׁדַר לֹון אַחוּנָא,
מִסֹּטְרָא דְבוּצִינִין (ס"א מִסְדְּרֵי בוּצִינִין) בְּרִזִין קְטִירִין,
דְּבַעִיתוּ לִיחֻדָּא יחֻדָּא בְּטוּפְסָרָא דְקֹטְרָא עֲלָאָה, קְבִילוּ
עֲלֵיכּוּ עוֹל מַלְכוּתָא קְדִישָׁא בְּכָל יוּמָא בְּקַדְמִיתָא,
וּבְדָא תַעֲלוּן (ס"א בְּקִשׁוּרָא) בְּקִסּוּרָא (ס"א בְּקִסְטְרָא) קְדִישָׁא
דְּדָרוֹם, וְאַסְחָרוּ סֹטְרֵי עֲלָמָא, עַד דְּמַתְקַשְׁרוּן בְּקִטּוּרָא
חֻדָּא, וּבְדָרוֹם תְּקִיפוּ (ס"א תְּקִיעוּ) דְּיֻכְתָּא, וְתַמֵּן תִּשְׁרוּן.
רַבִּי אֶלְעָזָר שָׁאִיל לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אַבּוּי, אָמַר לִיה, סִימְנָא
לְזוּוּגָא דִּיחֻדָּא מְנִין. אָמַר לִיה בְּרִי, אַף עַל גַּב
דְּאוּקִימְנָא מְלִין לְכָל סֹטְר וְסֹטְר, וְאַתְּבַדְרוּ הֲכָא מְלָה
וְהֲכָא מְלָה סִימְנָא דָּא נְקוּט בִּידְךָ, וְהִכִּי הוּא, כְּעִין סֹחְרָא
דְּמַדְבַּחָא, דְּתַנֵּן, וּבָא לוּ לְקַרְן דְּרוּמִית מְזוּרְחִית, מְזוּרְחִית
צְפוֹנִית, צְפוֹנִית מַעְרַבִית, מַעְרַבִית דְּרוּמִית. אָמַר לִיה
וְהָא לָא יְכִיל עַד דְּמַקְבֵּל עָלֶיהָ בַר נֶשׁ עוֹל מַלְכוּתָא
קְדִישָׁא בְּקַדְמִיתָא, וְיַהִיב עָלֶיהָ עוֹל דָּא, וְאַתְּ אִמְרַת
דִּיִּיתִי לְדָרוֹם בְּקַדְמִיתָא.

אָמַר לִיָּהּ, כֹּלָא הָא אַמִּינָא לָךְ, דְּהָא וּבָא לֹו לְקָרְוֹן,
 אַמִּינָא בְּקַדְמִיתָא, וְהָא יַדְעֵתָא רִנָּא דְקָרְוֹן, וְדָא
 הוּא עוֹל מַלְכוּתָא קַדִּישָׁא. לְבַתֵּר דִּירוּמִית מְזוּרְחִית, דִּתְמָן
 הוּא אֵילָנָא דְחַיִּי. וְדָא לְאַזְדִּוּגָא לִיָּהּ בְּמְזוּרְחָא דְאִיהוּ אֲבָא
 עֲלָתָא. דְּהָא בֶּן מְסֻטָּרָא דְאֲבָא קָא אֲתִי. וּבְגִין כֶּךָ,
 מְדָרוּם לְמְזוּרְחָא, דִּתּוּקְפָא דְדָרוּם בְּמְזוּרְחָא הוּא, וּבְעֵי
 לְאַתְקֻשְׁרָא פְּחָדָא, דְּרוּם בְּמְזוּרְחָא.

וּמְזוּרְחָא דְאַתְקֻשְׁרָא בְּצָפוֹן, (כְּמָה דְאַתְ אָמַר (תהלים י"ז) וצפונה תמלא בטנים)
 בְּגִין דְּהָאִי אֲשֵׁלִים וּמְלִי נַחְלִין וּמִבּוּעֵין, וְעַל דָּא
 מְזוּרְחִית צְפוֹנִית, אֵילִין אֲבָא וְאֲמָא דְלָא מִתְפָּרְשָׁן
 לְעֵלְמִין, וְהָא אוּקְיָמְנָא. וּמָה דְאַתְמַר צְפוֹנִית, דְּאִיהוּ
 טְמִירָא עֲלָתָא, וּמְסֻטֵּר דִּילָהּ נְפִיק צָפוֹן, וְדִינִין מְסֻטָּרָא
 דִּילָהּ מִתְעָרִין, אַף עַל גַּב דְּהִיא רַחֲמֵי וְחִידוּ. וְהָא
 אוּקְיָמְנָא. וְכַד אִיהִי נְפִיקַת, צָפוֹן נְפִיקַת בֵּיהּ, דְּאִיהוּ
 אֲתַפְּלִיל וְאַתְקֻשְׁרָא בְּדָרוּם.

לְבַתֵּר צְפוֹנִית מְעַרְבִית, דְּהָא מְסֻטָּרָא דְאֲבָא נְפִיק בֶּן,
 וּמְסֻטָּרָא דְאֲמָא נְפִיקַת בֵּת. וּבְגִין כֶּךָ צְפוֹנִית
 מְעַרְבִית, וְדָא הוּא קָרְוֹן דְקַדְמִיתָא, (ס"ה ע"א) דְּהַשְׁתָּא
 אֲתַקֻּשְׁרָא בְּצָפוֹן סְתָם. לְבַתֵּר בְּעֵי לְקֻשְׁרָא לָהּ בְּדָרוּם,
 דִּתְמָן הוּא קְשׁוּרָא דְכֻלָּא, וְגוּפָא בֵּיהּ אֲשֵׁתְכַח, וְעַל דָּא
 מְעַרְבִית דְּרוּמִית.

אֲשֶׁתֶּכֶח הַאִי קָרַן ג' זְמַנִּין, חַד לְקַבְּלָא לִיָּה בַר נָשׁ
 בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר הָכִי לְקִשְׁרָא לָהּ בְּתַרֵּי
 דְרוּעֵי, לְאַתְחַבְּרָא בְּגוּפָא, וּלְמַהוּי כְּלָא חַד. וְדָא הוּא
 סְדוּרָא דִּיחֻדָּא שְׁלִים. וְכָל סִטְר וְסִטְר בְּהַהוּא קְשׁוּרָא
 דְאַתְחַזֵּי לִיָּה, וְלֹא יַחְלִיף סִטְרָא בְּסִטְרָא אַחְרָא דְלֹא
 אִיתְחַזֵּי לִיָּה, בְּגִין דְלֹא יִתְעַנְשׁ. מֵאן דְּעָבִיד (דף ק"כ ע"ב)
 יְחֻדָּא דָּא פְּדָקָא חֲזִי כְּמָה דְאַמִּינָא, זְכָאָה חוּלְקִיָּה בְּהַאִי
 עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאַתֵּי, דְּהָא יַדַּע לְסְדָרָא שְׁבַחָא
 דְּמָאֲרִיָּה, וְיְחֻדָּא דְּמָאֲרִיָּה, וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא מְשַׁתְּבַּח בֵּיה. עָלִיָּה כְּתִיב (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי
 אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח (תהלים כה) לְדוֹד אֱלִיךָ יִי נַפְשִׁי אֶשָּׂא
 אֱלֹהֵי בְךָ בְּטַחַתֵּי וְגו', מֵאִי קָא חָמָא דְּוֹד לְסְדָרָא
 הַאִי שְׁבַחָא הָכִי. וְכִלְהוּ שְׁבַחֵי דְאַיְנוּן בְּאַלְפָּא בֵּיתָא כְּלָהוּ
 שְׁלֵמִין, וְהַאִי חֲסָרָא דְלֹא אִית בֵּיה ו'. וְאַמַּאי סְדוּרָא דָּא
 לְמַנְפַּל עַל אַנְפִּין.

אַלָּא (תא חזי) רְזָא עֲלָאָה הוּא, גְּנִיז בֵּין חֲבַרֵּיָּא. בְּשַׁעְתָּא
 דְּלִילִיָּא עָאֵל, (ושלטה) אִילָנָא תַתָּאָה דְּתַלְיָא בֵּיה
 מוֹתָא פְּרִישׁ עַנְפוּי וּמְכַסֵּיא לְכֻלָּא. וְעַל דָּא אַתְחַשְׁךָ. וְכָל
 בְּנֵי עֲלָמָא טַעְמִין טַעְמָא דְּמוֹתָא, וְאַקְדִּים בַּר נָשׁ וְיַהִיב
 לִיָּה פְּקֻדוֹנָא דְּנַפְשִׁיָּה, וְאַפְקֻדִיָּה בִּידֵיה בְּפְקֻדוֹנָא. וּבְגִין

דְּנָטִיל לֹון בְּפִקְדוֹנָא, תָּב פִּקְדוֹנָא לְמֵאֲרִיָּה בְּשַׁעֲתָא
 דְּאֲתֵי צַפְרָא. כִּד אֲתֵי צַפְרָא וְתָב לְגַבִּיָּה פִּקְדוֹנִיָּה, בְּעֵי
 לְבָרְכָא לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִיְהוּ מְהִימְנָא עֲלָאָה.
 לְבַתֵּר דְּקָם, עָאל לְבֵי כְּנִישְׁתָּא, מְעֵטֵר בְּטוֹטְפֵי. אֲתַכְּסִי
 בְּכִיסוּי דְּצִיצִית. עָאל וּמְדַכֵּי גְרַמִּיָּה בְּקוּרְבַנִין
 בְּקַדְמִיתָא. לְבַתֵּר קְבִיל עָלֶיָּה עוֹל מְלָכוּתָא בְּסִדוּרָא
 דְּשִׁבְחֵי דְדוּד, דְּאִינּוֹן סִדוּרָא דְעוֹל מְלָכוּתָא. וּבְסִדוּרָא
 דְּשִׁבְחָא דָּא, אֲשָׁרָא עָלֶיָּה הֵהוּא עוֹל. לְבַתֵּר סִדוּרָא
 דְּצִלוֹתָא דְּמִיּוֹשֵׁב, וְצִלוֹתָא דְּמְעוּמָד, לְקִשְׁרָא לֹון כְּחָדָא.
 תָּא חֲזִי רוּזָא דְּמִלָּה אֲף עַל גַּב דְּצִלוֹתָא תְּלִיָּא בְּמִלוּלָא
 וּדְבוּרָא דְּפוּמָא, כִּלָּא תְּלִיָּא בְּעַקְרָא דְּעוּבְדָא
 בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר בְּדְבוּרָא וּבְמִלוּלָא דְּפוּמָא. מֵאֵן
 עוּבְדָא, אֲלָא הֵהוּא עוּבְדָא דְּעֵבִיד בַּר נָשׁ בְּקַדְמִיתָא,
 כְּגוּוֹנָא דְּצִלוֹתָא הוּא, וְלֹא יְצִלֵי בַר נָשׁ צִלוֹתָא, עַד
 דִּיתְחַזִּי עוּבְדָא בְּקַדְמִיתָא כְּגוּוֹנָא דְּצִלוֹתָא. (שְׁמוֹת ר"א ע"ב)

עוּבְדָא דְּקַדְמִיתָא (ס"א בְּקַדְמִיתָא עוּבְדָא) בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נָשׁ
 קָאִים, בְּעֵי לְדַכָּאָה גְרַמִּיָּה בְּקַדְמִיתָא. וּלְבַתֵּר
 יְקַבֵּל עָלֶיָּה הֵאֵי עוֹל, לְפַרְשָׁא עַל רִישִׁיָּה פְּרִישׁוּ דְּמִצּוֹת.
 לְבַתֵּר יִתְקַשֵּׁר קְשׁוּרָא דִּיחֻדָּא דְּאִינּוֹן תְּפִלִּין, (מִהוּ תְּפִלִּין)
 תְּפִלָּה שֶׁל רֵאשׁ, וְשֶׁל יָד. וְלֹאֲתַקְנָא לֹון בְּקְשׁוּרָא חָדָא
 בְּשִׁמְאָלָא, וְעַל לְבָא, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) שְׁמֵאלוּ

תַּחַת לְרֵאשִׁי וְגו'. וּכְתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ח) שִׁימְנֵי כַחֲוֹתֶם עַל
 לִבְךָ כַחֲוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ. וְהָא אֹקִימָנָא. וְדָא הוּא עוּבְדָא
 בְּקַדְמִיתָא.

לְבַתָּר בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נֶשׁ עָאֵל לְבִי כְּנִישְׁתָּא, יְדִכִּי גְרַמִּיה
 בְּקַדְמִיתָא, בְּקַרְבְּנִין, בְּמַלּוּלָא דְּפּוּמָא. לְבַתָּר
 יִקְבַּל עָלֶיהָ הָאִי עוֹל מַלְכוּת, לְפַרְשָׁא עַל רִישִׁיהָ (פְּרִישׁוּ
 דְּמַצּוּהָ) בְּשַׁבְחֵי דְּדוּד מַלְכָּא. כְּגוּוּנָא דְּעוּבְדָא דְּפַרִישׁ עַל
 רִישִׁיהָ פְּרִישׁוּ דְּמַצּוּהָ. וּלְבַתָּר צְלוֹתָא דְּמִיּוֹשֵׁב, לְקַבַּל
 תְּפִלָּה שְׁל יְד. לְבַתָּר צְלוֹתָא דְּמְעוּמָד, דְּהִיא לְקַבַּל
 תְּפִלָּה דְּרִישָׁא. וְדָא כְּגוּוּנָא דְּדָא. עוּבְדָא כְּגוּוּנָא
 דְּדְבוּרָא. וְדָאִי בְּעוּבְדָא וּמַלּוּלָא תְּלִיָּא צְלוֹתָא.

וְאִי פְּגִים עוּבְדָא, מַלּוּלָא לָא אֲשַׁכַּח אֲתָר דְּשַׁרְיָא בֵּיהָ,
 וְלָאוּ אִיהוּ צְלוֹתָא, וְאֲתַפְּגִים הֵהוּא בַר נֶשׁ לְעִילָא
 וְתַתָּא. (וְלֹא עוֹד אֵלָא) דְּבַעֲיִנָן לְאַחֲזָאָה עוּבְדָא, וְלַמְלָלָא
 מַלּוּלָא עָלֶיהָ, וְדָא הוּא צְלוֹתָא שְׁלִים. וְוִי לִיהָ לְבַר נֶשׁ
 דְּפְגִים צְלוֹתִיהָ, פּוּלְחָנָא דְּמָאֲרִיָּה. עָלֶיהָ כְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה א)
 כִּי תָבוֹאוּ לִרְאוֹת פָּנַי וְגו'. גַּם כִּי תִרְבוּ תְּפִלָּה אֵינְנִי
 שׁוֹמֵעַ, דְּהָא בְּעוּבְדָא וּבְמַלּוּלָא תְּלִיָּא מַלְתָּא.

תָּא חֲזִי, כִּיּוֹן דְּבַר נֶשׁ עֵבִיד צְלוֹתָא כְּגוּוּנָא דָּא,
 בְּעוּבְדָא וּבְמַלּוּלָא, וְקִשִׁיר קְשׁוּרָא דְּיִיחֻודָא,
 אֲשַׁתְּכַח דְּעַל יְדִיהָ מִתְּבַרְכֵן עֲלָאִין וְתַתָּאִין. כְּדִין בְּעִי

לִיָּה לְבַר נָשׁ לְאַחֲזָאָה גְרַמְיָהּ, בְּתַר דְּסִיִּים צְלוֹתָא
 דְּעַמִּידָה, כְּאֵלוֹ אֶתְפֹּטֵר מִן עֲלָמָא, דְּהָא אֶתְפֹּרֵשׁ מִן
 אֵילָנָא דְחַיִּי, וְכִנְיֵשׁ רַגְלוֹי לְגַבִּי הֵהוּא אֵילָנָא דְמוֹתָא,
 דְּאֶהְדֵּר לִיָּה פְּקֻדוֹנִיָּה. כְּמָה דְּאֵתְ אֶמֶר (בראשית מט) וַיֵּאֶסֶף
 רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה. דְּהָא אוֹדֵי חֲטָאוֹי, וְצִלִּי עַלִּיָּהּ.
 הַשְׁתָּא בְּעֵי לְאַתְכַּנְשָׂא לְגַבִּי הֵהוּא אֵילָנָא דְמוֹתָא,
 וְלִמְנַפֵּל, וְלִימָא לְגַבִּיָּה אֵלֶיךָ יִי נַפְשִׁי אֶשָּׂא.

בְּקִדְמִיתָא, (דף קכ"א ע"א) יְהִיבְנָא לָךְ בְּפִקְדוֹנָא, הַשְׁתָּא
 דְּקִשְׁיִרְנָא יִיחֻדָּא, וְעֵבִידְנָא עוֹבְדָא וּמְלוּלָא כְּדָקָא
 יְאוּת, וְאוּדִינָא עַל חֶטְאֵי, הָא נִפְשֵׁי מְסִירְנָא לָךְ וְדָאֵי.
 וְיִחְזִי בַר נֶשׁ גְּרַמְיָה כְּאִילוּ פִטִיר מִן עֲלָמָא, דְּנִפְשִׁיָּה
 מְסִיר לְהָאֵי אֲתֵר דְּמוֹתָא, בְּגִין כִּף לָא אֵית בֵּיה
 וְא"ו, דְּוָא"ו אֵילְנָא דְּחַיֵּי הוּא, וְהָאֵי אֵילְנָא דְּמוֹתָא הוּא.
 וְהָא קָא מִשְׁמַע לָן, דְּרִזָּא דְּמִלְהָ, (מֵאֵי קָא מִשְׁמַע לָן רִזָּא דְּמִלְהָ)
 דְּאֵית חוּבִין דְּלָא מִתְּכַפְּרָן, עַד דְּאֲתַפְּטֵר בַּר נֶשׁ מִעֲלָמָא,
 הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה כב) אִם יְכוּפֵר הָעוֹן הִנֵּה לָכֶם עַד
 תְּמוֹתוֹן, וְהָאֵי יְהִיב גְּרַמְיָה וְדָאֵי לְמוֹתָא, וּמְסִיר נִפְשִׁיָּה
 לְהָאֵי אֲתֵר. לָאוּ בְּפִקְדוֹנָא כְּמָה בְּלִילִיָּא, אֲלָא כְּמֵאן
 דְּאֲתַפְּטֵר מִן עֲלָמָא וְדָאֵי.

וְתִקְוִנָּא דָּא בְּעֵי בְּכוּוֹנָא דְּלִבָּא וְכַדִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 מְרַחֵם עָלוּי, וּמְכַפֵּר לֵיהּ לְחוּבֵיהּ. וּפְאָה הוּא בַר

נֶשׁ דִּידַע לְמִפְתֵּי לֵיָהּ, וּלְמַפְלַח לְמֵאֲרִיָּהּ, בְּרַעוּתָא
 וּבְכוּוֹנָא דְלִבָּא. וְוִי לֵיָהּ לְמֵאֵן דְּאֵתִי לְמִפְתֵּי לְמֵאֲרִיָּהּ,
 בְּלִבָּא רְחִיקָא, וְלֹא בְרַעוּתָא. כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים עח)
 וַיִּפְתּוּהוּ בְּפִיָּהֶם וּבְלִשׁוֹנָם יִכְזְבוּ לוֹ וּלְבָבָם לֹא נָכוֹן עִמּוֹ.
 הוּא אֹמַר (תהלים כה) אֵלֶיךָ יְיָ נִפְשֵׁי אִשָּׁא, וְלֹא כָּל מַלּוּי
 אֶלָּא בְּלִבָּא רְחִיקָא, הָא גָּרַם עָלֶיהָ לְאַסְתִּלְקָא מִעֲלָמָא,
 עַד לָא מָטוּן יוֹמוּי, בְּזַמְנָא דְּהָא אֵילָנָא אֲתַעַר בְּעֲלָמָא
 לְמַעַבְד דִּינָא.

וְעַל דָּא בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַדְבֵּקָא נִפְשֵׁיהּ וְרַעוּתֶיהּ בְּמֵאֲרִיָּהּ,
 וְלֹא יֵיתִי לְגַבִּיָּהּ בְּרַעוּתָא כְּדִיבָא, בְּגִין דְּכִתְיִב,
 (תהלים קא) דּוּבַר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְנִגְד עֵינַי. מֵאִי לֹא יִכּוֹן.
 אֶלָּא בְּשַׁעֲתָא דְּהוּא אֲתַקִּין גְּרַמִּיָּה לְהָאִי, וְלִבִּיָּהּ רְחִיקָא
 מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קָלָא נִפְיָק וְאָמַר, לֹא יִכּוֹן לְנִגְד
 עֵינַי. (אמאי) הָאִי בְּעֵי לְאַתְקִנָּא גְּרַמִּיָּה, לֹא יִכּוֹן, לָא
 בְּעֵינָא דִּיתְתַּקֵּן. כָּל שְׁכֵן אִי אֲתִי לִיְחַדָּא שְׁמָא קְדִישָׁא,
 וְלֹא מִיְחַד לֵיָהּ כְּדָקָא יְאוּת.

זַכָּאָה חוּלְקִיָּהוּן דְּצַדִּיקָא בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דְּאֵתִי,
 עָלֵיָּהּ כְּתִיב (ישעיה סו) וּבָאוּ וּרְאוּ אֶת כְּבוֹדִי וְגו'.

וּכְתִיב, (תהלים קמ) אַךְ צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ וְגו'. אֲתָא רַבִּי
 אֶלְעָזָר וְנִשְׁיָק יְדוּי. אָמַר, אֲלִמְלָא לֹא אֲתִינָא לְעֲלָמָא
 אֶלָּא לְמִשְׁמַע מְלִין אֲלִין דֵּיִי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זַכָּאָה

חולקנא, וזכאה חולקיהון ד'ישראל, דאינון מתדבקינ
 בקודשא ברין הוא, דכתיב, (דברים ד) ואתם הדבקים וגו'.
 (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים וגו'.

ברוך יי לעולם אמן ואמן. ימלוך יי לעולם אמן ואמן

פְּרִשְׁת נְשָׂא

(במדבר ד) וידבר יי אל משה לאמר, נשא את ראש בני
 גרשון וגו'. רבי אבא פתח, (תהלים לב) אשרי אדם לא
 יחשוב יי לו עון ואין ברוחו רמיה. האי קרא, לאו רישיה
 סיפיה, ולא סיפיה רישיה. ואית לאסתכלא ביה, והא
 אוקמוה.

תא חזי, בשעתא דצלותא דמנחה דינא שריא בעלמא,
 ויצחק תקן צלותא דמנחה, וגבורה עלאה שלטא
 בעלמא, עד דאתי ועאל ליליא, בגין לקבלא ליה
 (ליליא), ומזמנא דשאר צלותא דמנחה, אתפרש שמאלא
 לקבלא (ליה) ואתער ליליא. בתר דאתער כל אינון נטורי
 פתחין דלבר, פלהו מתערין בעלמא ואתפשטו. וכל בני
 עלמא טעמין טעמא דמותא.

והא אתמר. בפלגות ליליא ממש, אתער שמאלא
 כמלקדמין, וורדא קדישא סלקא ריחין, והיא
 משבחת וארימת קלא, וכדין סלקא ושריא רישא לעילא
 בשמאלא, (דף קכ"א ע"ב) ושמאלא מקבל לה.